

นวัตกรรมการเมืองยุคใหม่ของประเทศไทย ศึกษาวิเคราะห์จาก
ผลการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2566*

POLITICAL INNOVATION IN THE NEW ERA OF THAILAND STUDY AND
ANALYSIS OF THE RESULTS OF THE 2023 GENERAL ELECTION

ธนกฤต โพธิ์เงิน

Thanakrit Phoengurn

มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Pathumthani University

Corresponding Author E-mail: thanakrit@ptu.ac.th

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของบทความนี้ เพื่อศึกษานวัตกรรมทางการเมืองในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2566 การเลือกตั้งครั้งนี้ พรรคก้าวไกลมีการใช้นวัตกรรมทางการเมืองโดยการออกแบบนโยบายการเมืองและสาธารณะแบบก้าวกระโดดแตกต่างจากพรรคการเมืองอื่น เพื่อที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือในการรณรงค์สื่อสารกับประชาชน ที่มีลักษณะ 1. ใช้ความแตกต่างจากวิธีการหาเสียงยุคเก่าโดยใช้นโยบายพรรคและภาวะผู้นำยุคใหม่ 2. เน้นการใช้สื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะติ๊กต็อก ยูทูบ ที่ไม่ต้องจ่ายเงิน (ใช้ฟรี) เพื่อเข้าถึงผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าใจและจดจำนโยบายและผู้สมัครของพรรค 3. ไม่ใช้เงินซื้อคะแนนเสียง 4. ใช้นโยบายนำและผู้นำเป็นคนหนุ่มที่ฉลาด ตัวแทนคนรุ่นใหม่วัยหนุ่มสาว และ 5. เน้นย้ำผลงานการพูดในสภาผู้แทนราษฎรเป็นเวลา 4 ปีเต็ม นวัตกรรมทางการเมืองดังกล่าวส่งผลให้พรรคก้าวไกลซึ่งเข้าสู่อำนาจเพียงสมัยที่สองมีชัยชนะในการเลือกตั้งทั่วไปและได้คะแนนเสียงเป็นอันดับหนึ่ง โดยได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 151 คน จากผู้สมัครรับเลือกตั้งที่แข่งขันกัน 67 พรรคการเมือง ผลการเลือกตั้งของพรรคก้าวไกลเป็นการสร้างมิติทางการเมืองยุคใหม่ที่พรรคการเมืองและนักการเมือง รวมทั้งผู้ที่สนใจทางการเมืองสามารถใช้เป็นบทเรียนในการเลือกตั้งคราวต่อไป

คำสำคัญ: นวัตกรรม; การเมืองยุคใหม่; การเลือกตั้งทั่วไป; พรรคก้าวไกล

* Received October 3, 2023; Revised October 27, 2023; Accepted November 15, 2023

Abstract

The objective of this article was to study political innovation in the 2023 general election campaign. This election, the Move Forward Party used political innovation by designing progressive political and public policies, different from other political parties. To face the rapid changes in the world in terms of politics, economy, society, and technology. Social media were used as a tool in the campaign to communicate with the public that characteristics were as follows: 1. used diversification of opposite types of old method of the older parties by using their party policy and the era of new generation leadership 2. emphasized the use of social media, especially TikTok, YouTube, which did not require payment (free to use) to reach voters, understand and remember the party's policies and candidates 3. did not use money to buy votes. (There was no case yet regarding vote buying.) 4. Used leading policies and leader were smart young Voters representing the new generation, young people and 5. Emphasis on speaking performance in the House of Representatives for 4 full years. The mentioned political innovation resulted in the Move Forward Party, which entered only its second term, winning the general election. It became the first party to win 151 members of the House of Representatives from candidates competing in the election from 67 political parties. The election results of the Move Forward Party created a new political dimension in which political parties and politicians Including those interested in politics, they can use this as a lesson in the next election.

Keywords: Innovation; New Era of Politics; General Election; Move Forward Party

บทนำ

ในช่วงครึ่งหลังของทศวรรษ 2000 สื่อสังคมออนไลน์เข้าสู่เวทีการเมืองที่มีส่วนอย่างสำคัญทำให้บาร์ค โอบามาชนะเลือกตั้งประธานาธิบดีอเมริกันปี 2551 (Cogburn & Espinoza, 2011) นวัตกรรมสื่อใหม่นี้มีพัฒนาการความฉลาดที่เพิ่มขึ้นจากความเชี่ยวชาญ

และประสบการณ์ในการรณรงค์หาเสียงของพรรคการเมือง (Kreiss, 2012) ความสำคัญของสื่อสังคมออนไลน์ได้ถูกนำมาใช้ได้จริงในการเลือกตั้งทั่วไปของไทยเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 เป็นการเลือกตั้งครั้งที่ 2 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 การเลือกตั้งมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของไทยที่มีเจตจำนงจะพัฒนาการเมืองไทยให้เป็นประชาธิปไตยสากลมิใช่ประชาธิปไตยแต่ในนาม (O'Donnel & Schmitter, 1986) โดยไม่ยอมรับอำนาจของประชาชนที่เลือกผู้แทนไปทำหน้าที่นิติบัญญัติออกกฎหมาย หน้าที่บริหารประเทศและหน้าที่ตุลาการในการตัดสินคดีความ การเลือกตั้งที่เสรีและยุติธรรม มีการเลือกตั้งเป็นประจำตามวาระถือเป็นเงื่อนไขขั้นต่ำสำหรับระบอบประชาธิปไตย (Dahl 1971; Diamond 1999) ที่พรรคการเมืองเสนอผู้สมัครรับการเลือกตั้งเป็นประจำทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง (Sartori 1976) การเลือกตั้งจึงถูกใช้เป็นการวัดความมั่นคงของระบอบประชาธิปไตยของสังคม และองค์การระหว่างประเทศยังใช้ความเป็นประชาธิปไตยเป็นดัชนีวัดความมีธรรมาภิบาล (Good Governance) และมีการกำหนดมาตรฐานวัดทางการเมืองที่แสดงถึงความเป็นประชาธิปไตย ได้แก่ การมีส่วนร่วม (Political Participation) และหลักนิติธรรม (Rule of Law) ซึ่งมาตรการเหล่านี้ยังถือเป็นองค์ประกอบในการบริหารประเทศที่มีความโปร่งใส (Transparency) อีกทางหนึ่ง เราจะสังเกตได้จากที่คะแนนความโปร่งใสที่องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติได้ประเมินความโปร่งใสของไทยในช่วงที่การเมืองไม่เป็นประชาธิปไตยหรือรัฐบาลที่มาจากการรัฐประหารจะได้คะแนนต่ำ

การเลือกตั้งมิใช่กระบวนการที่จะเป็นหลักประกันว่ามีความเป็นประชาธิปไตย ถ้าการเลือกตั้งนั้นมิได้เกิดขึ้นโดยเสรีและยุติธรรม ดังเช่นประเทศที่ปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์ หรือประเทศที่ปกครองแบบเผด็จการยอมให้มีการเลือกตั้งเหมือนกัน แต่เป็นการเลือกตั้งเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับผู้นำในการบริหารการเมือง ที่ผู้มีอำนาจจะใช้พรรคการเมือง ซึ่งมีพรรคเดียว หรือมีพรรคที่ผู้นำควบคุมสั่งการได้เบ็ดเสร็จที่ใช้การเลือกตั้งเพื่อเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่อุดมการณ์ของผู้นำและระบอบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ไปสู่ประชาชน และสร้างฐานการสนับสนุนทางการเมือง (Binder 1978) ไม่ใช่เรื่องแปลกที่ผู้นำจะ “ผลิต” การเลือกตั้งเพื่อแสดงว่าตนได้รับเลือกจากประชาชน บางกรณีก็เปิดโอกาสให้พรรคการเมืองอื่น ๆ มีส่วนร่วมได้อย่างจำกัด วิธีการเลือกตั้งแบบนี้มีให้เห็นอยู่หลายประเทศ เช่น กัมพูชา จีน รัสเซีย เวียดนาม เป็นต้น

การรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้ง พรรคการเมืองและผู้สมัครจะนำเสนอนโยบายล่วงหน้าในการบริหารประเทศให้ประชาชนพิจารณาประกอบการตัดสินใจเลือกผู้แทนของ

ตนเพื่อไปทำหน้าที่ทางนิติบัญญัติ บริหารและตุลาการ ที่เรียกว่า สัญญาประชาคม (Social Contract) (Hobbes, 1651; Umeh, 2021) และพบว่าปรากฏการณ์การเลือกตั้งของไทย เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปในเชิงพัฒนาการที่ดีขึ้นหลายประการ เช่น การซื้อสิทธิขายเสียงไม่มีประสิทธิผลเหมือนการเลือกตั้งที่ผ่านมา ประชาชนไม่เลือกผู้สมัครของพรรคการเมืองที่เคยสนับสนุนผู้นำที่มีที่มาจากการยึดอำนาจ ไม่สนับสนุนนักการเมืองที่บิดพลิ้ว ประชาชนได้จดจำคำพูด นโยบายระหว่างหาเสียง และจะทวงถามไม่เฉพาะช่วงเวลาที่เขาเสียงเท่านั้น ยังติดตามทวงถามตลอดเวลาที่จัดตั้งรัฐบาล และการทำหน้าที่ในสภา และยังพบอีกว่าบรรยากาศโดยรวมเป็นการต่อสู้ในเชิงอุดมการณ์ ระหว่างฝ่ายนิยมประชาธิปไตยและฝ่ายที่ไม่ชัดเจนในประชาธิปไตย ฯลฯ มีการนำเสนอแนวคิด นโยบาย อุดมการณ์ทางการเมืองทั้งที่เหมือนและแตกต่างกันโดยหวังดึงคะแนนเสียงสนับสนุนจากประชาชนให้ได้มากที่สุด และอีกปรากฏการณ์หนึ่งที่นักศึกษาวិเคราะห์ เนื้อหาการใช้เทคโนโลยีด้านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) นวัตกรรมการเมืองในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ที่ส่งผลให้พรรคก้าวไกลชนะในการเลือกตั้ง จึงเป็นวัตถุประสงค์ของบทความนี้ และผลการเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้จะเป็นบทเรียนสำหรับพรรคการเมือง นักการเมือง ต่อไป

นวัตกรรม

“นวัตกรรม” ภาษาอังกฤษ Innovation ภาษาลาติน Innovatus ในภาษาละติน หมายถึง “การทำให้ใหม่หรือแตกต่าง” เป็นคำค่อนข้างใหม่ในภาษาไทยพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 หมายถึง สิ่งที่ทำขึ้นใหม่หรือแปลกจากเดิมซึ่งอาจจะเป็นความคิด วิธีการ หรืออุปกรณ์ เป็นต้น คำนี้ใช้กันแพร่หลายในการบริหารธุรกิจ การตลาด และทุกด้านของชีวิตทางสังคม นวัตกรรมที่เป็นแนวคิดถูกนำมาใช้ในทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจและการเมือง สามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่แตกต่างอย่างเป็นรูปธรรม หรืออีกนัยหนึ่งนวัตกรรมเป็นสิ่งที่คิดค้นขึ้นใหม่ที่บ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่ล้ำหน้ากว่าสิ่งที่เป็นอยู่ การเสนอแนวคิดใหม่ การก้าวข้ามขีดจำกัดแบบเดิม และการคิดค้นผลิตภัณฑ์ขึ้นมา (Barker, 2002) นวัตกรรมจึงเป็นแนวคิดที่แพร่หลายในทุกสาขา ดังที่คำจำกัดความ นวัตกรรม หมายถึง การละทิ้งกิจวัตรและสิ่งเดิม ๆ และเกิดแนวที่แตกต่างจากเดิม เราพบเห็นได้ในหลายสาขารวมถึงโครงสร้างองค์กรหรือสถาบันในด้านการจัดการ และการตลาด รวมทั้งการเมือง สิ่งหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญคือนวัตกรรมเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่ม การบริหาร หรือการทำงานที่ให้ความสำคัญกับนวัตกรรมถือเป็นการบริหารที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ชนิดหนึ่ง

ซึ่งปัจจุบันนวัตกรรมได้รับความสนใจทั้งภาครัฐและองค์กรภาคประชาสังคม (Yazici, 2018) แม้แต่พรรคการเมืองและนักการเมืองได้ให้ความสำคัญกับนวัตกรรมที่นำมาปรับใช้กับการเมืองเช่นกัน (The Nation, 2023)

นวัตกรรมเป็นการสร้างผลลัพธ์ใหม่ที่มีมูลค่ามากเกินความคาดหมาย ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอผลิตภัณฑ์ บริการ และแนวคิดใหม่ ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างมูลค่าเกินส่วนที่ปกติจะทำได้ เมื่อนำมาปรับใช้ในทางเทคนิค นวัตกรรม จึงหมายถึง กระบวนการทางความคิด แนวคิด ต้นแบบ การผลิต และการตลาด ดังนั้นแนวคิดนวัตกรรมควรนำมาใช้เพื่อให้ทันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคสมัยใหม่ กล่าวโดยรวมนวัตกรรมไม่ใช่การค้นพบสิ่งที่ยังไม่ถูกค้นพบ แต่เป็นการสร้างแนวคิดหรือมุมมองใหม่เกี่ยวกับสิ่งที่มีอยู่แล้ว นวัตกรรมเป็นทั้งแนวคิดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เป็นโอกาสในการสร้างความแตกต่าง นวัตกรรมอาจเป็นเทคโนโลยีที่มีพื้นฐานจากการวิจัยและพัฒนา ยังรวมถึงสาขาที่ไม่ใช่เทคโนโลยีด้วย เช่น การตลาด การบริหารธุรกิจ องค์กรและการเมือง นอกจากนี้ นวัตกรรมยังจัดเป็นนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ บริการ กระบวนการ การตลาด องค์กร และรูปแบบธุรกิจ ปัจจุบันนวัตกรรมทางสังคมเป็นสิ่งใหม่หรือวิธีการใหม่สนับสนุนให้ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดังที่เราได้รับทราบในปัจจุบัน

นวัตกรรมทางการเมือง

การนำแนวคิดนวัตกรรมมาปรับใช้ทางการเมือง อาจเรียกว่าเป็นนวัตกรรมทางการเมือง กล่าวคือนวัตกรรมนั้นมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ในด้านการเมือง และนโยบายสาธารณะ ภาครัฐจำเป็นต้องมีนวัตกรรมมากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมยุคใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมไม่ว่าเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี นวัตกรรมในทางเศรษฐกิจและธุรกิจอาจเห็นและสัมผัสได้ชัดเพราะกระบวนการหรือผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจหรือธุรกิจสามารถสนองตอบความต้องการและสร้างมูลค่าเกินความคาดหมายของคนทั่วไปได้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น ธุรกิจออนไลน์ การซื้อขายสินค้าผ่านระบบออนไลน์ การเงินการธนาคารออนไลน์ เป็นต้น สำหรับนวัตกรรมในทางการเมืองและการปกครองเป็นเรื่องเกี่ยวกับการค้นหาวิธีใหม่ ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อชีวิตของพลเมือง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเอาชนะโครงสร้างและรูปแบบการคิดเก่า ๆ ที่เป็นการเปิดรับเทคโนโลยี และแนวคิดใหม่ ๆ ดังกรณีการณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทั่วไปเราได้เห็นนักการเมือง พรรคก้าวไกลที่ใช้วิธีการหาคะแนนเสียงแนวใหม่ที่ได้ผลเกินความคาดหมาย และนวัตกรรมทาง

การเมืองยังมุ่งหวังที่จะเสริมสร้างประชาธิปไตยให้เข้มแข็ง เช่น การลงคะแนนเสียงด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ การลงประชามติด้วยเทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain Technology) เป็นต้น

นับแต่นี้ไปพลเมืองจะมีการเรียกร้องและต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการแก้ไขในรูปแบบต่าง ๆ ที่เคยใช้อยู่ เช่น การลงประชามติ การอภิปรายในที่สาธารณะ การพิจารณาคดี การร่วมพิจารณากฎหมายของรัฐสภา ฯลฯ การแก้ไขเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นกระบวนการของนวัตกรรมทางการเมือง ดังนั้นนวัตกรรมทางการเมืองจะถูกนำมาใช้เพื่อเสริมสร้างประชาธิปไตย (Smith, 2009; Michels, 2011) หรือสร้างความชอบธรรมให้กับผู้นำ เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้ทางการเมืองไม่เพียงแต่ยกระดับความเป็นประชาธิปไตย แต่ยังส่งผลทำให้เกิดการล่มสลายของภาคประชาสังคมแบบเดิมอีกด้วย (Putnam, 2000) นวัตกรรมทางการเมืองจึงเป็นเรื่องของกระบวนการหรือผลลัพธ์ทางการเมืองเกินความคาดหมาย โดยใช้ความสามารถของเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยช่วยในการผลิตเนื้อหา ผลิตภัณฑ์ทางการเมืองและส่งผ่าน ส่งต่อบนสื่อสังคมออนไลน์และสื่ออื่น ๆ เพื่อเข้าถึงประชาชนและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างรวดเร็ว สะดวกและหลากหลายวิธีการเช่น การรณรงค์หาเสียง การวิพากษ์การเมือง การติดตามประเมินผลกิจกรรมทางการเมืองของนักการเมือง เป็นต้น

การสื่อสารทางการเมือง

นวัตกรรมทางการเมืองและการสื่อสารทางการเมืองไม่สามารถแยกอิสระจากกันได้ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือการสร้างหรือการผลิตนวัตกรรมขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในทางการสื่อสารทางการเมือง หัวใจสำคัญของการเมืองระบอบประชาธิปไตย คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน การที่จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นการสมัครเป็นสมาชิกพรรค การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ฯลฯ ตลอดประวัติศาสตร์ของการเมืองระบอบประชาธิปไตย ผู้นำทางการเมืองได้สื่อสารกับประชาชนเพื่อให้ได้รับความชอบธรรมและมีความมั่นใจในตัวผู้นำที่จะทำให้ประชาชนไว้วางใจในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี หรือประธานาธิบดีแล้วแต่กรณี ซึ่งลักษณะการสื่อสารกับประชาชนในลักษณะดังกล่าวถือว่าเป็นการสื่อสารทางการเมือง (Meriç, 2017) แนวคิดทางการเมืองเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครองที่พยายามจะปกครองประชาชน มองอีกมุมหนึ่งการสื่อสารทางการเมืองเกี่ยวข้องกับการครอบงำ การปกครอง การเข้าสู่อำนาจ การมีอิทธิพลต่อประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และความพยายามในการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวและปกครอง รวมทั้ง

ส่งต่อข้อความทางอุดมการณ์ (Uztuğ, 2004; Arici, 2015) การสื่อสารทางการเมืองควรเป็นระบบสองทางหรือหลายทางเพื่อเป็นการตรวจสอบข้อมูลในหมู่ประชาชน ภาคสังคมอีกทางหนึ่ง ซึ่งแตกต่างจากการสื่อสารทางการเมืองแบบทางเดียวเช่นอดีตที่ถูกมองว่าเป็นการโฆษณาชวนเชื่อมากกว่า

การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเป็นการสื่อสารทางการเมืองชนิดหนึ่ง เป็นกระบวนการสื่อสารที่มีการหมุนเวียนข้อความทางนโยบายการเมืองที่ประกอบด้วยเรื่องทางการเมืองทุกประเภทระหว่างผู้มีบทบาททางการเมือง ประชาชน และองค์กรสาธารณะอื่น ๆ ระหว่างการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งที่อาศัยเครื่องมือสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดและมีความโดดเด่นในฐานะตัวแสดงการสื่อสารทางการเมืองระหว่างการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นสื่อทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษร เสียง และภาพแบบเดิม ๆ และในยุคดิจิทัลมีการเพิ่มอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ จึงทำให้มีการประดิษฐ์นวัตกรรมทางการเมืองที่สามารถสร้างผลลัพธ์และผลกระทบทางการเมืองได้มากหลายเท่า ดังที่พบในคราวเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 มีการใช้เครื่องมือสื่อสารที่เป็นเทคโนโลยีการสื่อสารทันสมัย และใช้ช่องทางการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์กันอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะพรรคการเมืองของคนรุ่นใหม่ นักการเมืองรุ่นใหม่

การสื่อสารทางการเมืองเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง การโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การประชุม หรือการแลกเปลี่ยนข้อความจากผู้สมัครและพรรคการเมือง ทิศนคติทางการเมืองและการลงคะแนนเสียง (Kiliçaslan, 2008) ในการสื่อสารทางการเมืองมีจุดประสงค์หลักคือการโน้มน้าวประชาชนให้การสนับสนุนความคิดทางการเมือง ซึ่งลักษณะข้อความการสื่อสารทางการเมืองที่มีประสิทธิผลนั้นต้องมีความน่าเชื่อถือของแหล่งที่มา เนื้อหามีคุณภาพโน้มน้าวใจ ข้อความกระชับชัดเจน คำนึงถึงคุณลักษณะส่วนบุคคล มีการทำซ้ำบ่อย ๆ และ เลือกสิ่งที่ถูกต้องตรงใจประชาชน ช่องทางการสื่อสารที่สามารถนำสารเข้าถึงประชาชนได้มากและเร็ว (Aziz, 2003) นอกจากนี้ยังต้องมีการใช้ภาษาที่ดีและคล่องแคล่ว รูปแบบการแต่งกาย รูปร่างหน้าตา จังหวะเวลาที่เหมาะสม การฟังอีกฝ่ายที่ให้เกียรติกัน การยินยกรานไม่เกินขอบเขต ความจริงใจ และความเคารพในการสื่อสาร ถือเป็นแนวคิดสำคัญในการสื่อสารทางการเมืองที่สำคัญนักการเมืองต้องมีทักษะในการโน้มน้าวใจ และดึงดูดผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้เข้าสู่แนวทางทางการเมืองของตนเอง

นวัตกรรมในการหาเสียงเลือกตั้ง

นวัตกรรมเป็นสิ่งที่คิดค้นขึ้นใหม่ที่บ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่ล้ำหน้ากว่าสิ่งที่เป็นอยู่หรือที่เคยปฏิบัติมาโดยมีการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ การเสนอแนวคิดใหม่ การคิดค้นวิธีการ การใช้อุปกรณ์ผลิตภัณฑ์ใหม่ขึ้นมา เป็นการก้าวข้ามขีดจำกัดแบบเดิม ๆ ปรากฏการณ์ในช่วงการรณรงค์เลือกตั้งเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 พบว่า พรรคการเมืองและนักการเมืองได้มีการคิดประดิษฐ์สิ่งๆที่เรียกว่า นวัตกรรมทางการเมืองที่เป็นส่วนผสมของแนวคิดการรณรงค์หาเสียงและมีวิธีการนำเสนอแนวคิดนโยบายที่แตกต่างไปจากเดิม โดยใช้อุปกรณ์การสื่อสารที่ทันสมัยสื่อสารกับประชาชน และพบอีกว่านวัตกรรมการรณรงค์หาเสียงในครั้งนี้ พรรคก้าวไกล พรรคการเมืองของคนรุ่นใหม่ใช้นวัตกรรมทางการเมืองได้ดีกว่าพรรคการเมืองเก่า และก่อนที่จะพิจารณาองค์ประกอบของนวัตกรรมทางการเมืองในการรณรงค์หาเสียงครั้งนี้ขอออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ แนวคิด อุดมการณ์ที่สื่อออกมาในรูปของนโยบายสาธารณะ วิธีการสื่อสาร และอุปกรณ์ที่เป็นเทคโนโลยีในการสื่อสาร ควรที่ศึกษาความเป็นมาของพรรคก้าวไกล พอสังเขป

พรรคก้าวไกล (Move Forward Party) จัดทะเบียนก่อตั้งพรรคเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 โดยใช้ชื่อว่า “พรรคร่วมพัฒนาชาติไทย” มีการเปลี่ยนชื่อเป็น “พรรคพลังพลเมือง” เมื่อปี พ.ศ. 2562 และเปลี่ยนชื่อเป็นพรรค “ก้าวไกล” ปี พ.ศ. 2563 ภายหลังจากที่พรรคคอนาคตใหม่ถูกยุบ และสมาชิกส่วนใหญ่ย้ายมาสังกัดพรรคก้าวไกล มีนายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ เป็นหัวหน้าพรรค เป็นสัญลักษณ์ผู้นำเป็นคนหนุ่มที่ฉลาดตัวแทนคนรุ่นใหม่ ในการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อ 14 พฤษภาคม 2566 พรรคการเมืองนี้มีอุดมการณ์ในการ “ยึดมั่นประชาธิปไตย ต่อต้านการรัฐประหาร” และ “ผลักดันนโยบายที่ก้าวหน้าต่อไป” (หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ, 2020) เป็นที่รู้จักของประชาชนในการทำหน้าที่ฝ่ายค้านในรัฐสภาตลอดสี่ปีที่ผ่านมา ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้พรรคก้าวไกลได้รับคะแนนเสียงสนับสนุนจากประชาชนมาเป็นอันดับหนึ่งคือได้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถึง 151 คน โดยยังไม่ปรากฏว่ามีคดีความเรื่องการใช้จ่ายเงินซื้อเสียง ชัยชนะครั้งนี้ของพรรคก้าวไกลได้ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่เป็นเครื่องมือช่วยในการรณรงค์หาเสียง และมีกลยุทธ์หาเสียงที่ผลิตเนื้อหา นโยบายและกิจกรรมหาเสียงอยู่บนแพลตฟอร์ม สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media- Platform) ตามความนิยมในการบริโภคสื่อ ของคนในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะ คนรุ่นใหม่ และคนหัวก้าวหน้า ที่สำคัญคือเนื้อหา นโยบายและกิจกรรมทางการเมืองที่ถูกสร้างขึ้นโดยผู้บริโภคนอกเหนือจากที่พรรคผลิตเอง (User Generated Content) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า UGC (Market Think,2023)

แนวคิด อุดมการณ์

แนวคิด อุดมการณ์ที่ถูกออกแบบปรากฏในรูปของนโยบายการหาเสียงของพรรคการเมืองสามารถจำแนกเป็น 2 จุดเน้น คือ นโยบายเชิงสังคม และนโยบายเชิงเศรษฐกิจ ภายใต้การเมืองแบบประชาธิปไตยที่ให้มีการเลือกตั้งอย่างอิสระเสรีและยุติธรรม พรรคการเมืองที่ชูนโยบายเน้นจะแก้ไขปัญหาทางสังคมและปัญหาสังคมที่เกี่ยวข้องเศรษฐกิจ ได้แก่ พรรคก้าวไกล พรรคภูมิใจไทย พรรคพลังประชารัฐ พรรครวมไทยสร้างชาติ พรรคประชาธิปัตย์ และพรรคชาติไทยพัฒนา พรรคเหล่านี้จะมีจุดเน้นที่จะแก้ไขปัญหาทางสังคม โดยพิจารณานโยบายพอสังเขปในนโยบายของแต่ละพรรคการเมือง ดังนี้ นโยบายพรรคก้าวไกล เช่น การปราบทุจริต นโยบายปฏิรูปกองทัพ การยกเลิกการเกณฑ์ทหาร เพิ่มเบี้ยผู้สูงอายุเป็น 3,000 บาทต่อเดือน เป็นต้น นโยบายพรรคภูมิใจไทย เช่น นโยบายพักหนี้ 3 ปี คนละไม่เกิน 1 ล้านบาท พลังงานสะอาดฟรี เกษตรร่ำรวย ฯลฯ นโยบายพรรคพลังประชารัฐ เช่น บัตรประชารัฐสร้างหลักประกันผู้มีรายได้น้อย สวัสดิการรายกลุ่ม สร้างเมืองสีขาว ปลอดภัย ปลอดภัย ปลอดภัย 15 เมืองหลัก 15 เมืองรอง เพิ่มเงินในบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเป็น 700 บาทต่อเดือน เป็นต้น นโยบายพรรครวมไทยสร้างชาติ เช่น เพิ่มบัตรสวัสดิการพลัส เป็น 1,000 บาทต่อเดือน สิทธิเบิกฉุกเฉิน 10,000 บาทต่อคน รื้อกฎหมายที่รังแกประชาชนที่เป็นอุปสรรคการทำงาน เป็นต้น นโยบายพรรคประชาธิปัตย์ เช่น ประกันรายได้เกษตรกร ฟรีนมโรงเรียน ออกโฉนดที่ดิน 1 ล้านแปลงภายใน 4 ปี เป็นต้น นโยบายพรรคชาติไทยพัฒนา เช่น เกษตรกรรุ่นใหม่ ข้าราชการบารมี งบลงทุนท้องถิ่น 10 ล้านบาท ขนส่งมวลชนเข้าถึงเท่าเทียมทุกภูมิภาค เป็นต้น นโยบายพรรคเพื่อไทย เน้นให้ความสำคัญกับปัญหาเศรษฐกิจมาก่อน เช่น เศรษฐกิจเติบโตเฉลี่ยปีละ 5 % ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (Gross Domestic Product; GDP) กระตุ้นเศรษฐกิจโดยแจกเงินดิจิทัล 10,000 บาทต่อคนที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป เดิมรายได้ให้ทุกคนที่รายได้ต่ำกว่า 20,000 บาทต่อเดือน ค่าแรงขั้นต่ำ 600 บาทภายในปี 2570 ลดการเกณฑ์ทหารให้เป็นทหารโดยสมัครใจ เป็นต้น (BBCNEWS, 2023)

นโยบายของพรรคก้าวไกลมีความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดคือมีความชัดเจนและตรงใจของประชาชนที่เห็นปัญหาสังคมตรงกันคือการทุจริต (สำนักข่าวอิศรา, 2565) การยกเลิกการเกณฑ์ทหาร เพิ่มเบี้ยผู้สูงอายุเป็น 3,000 บาทต่อเดือน นโยบายดังกล่าวมีความชัดเจนและเป็นปัญหาที่ตรงใจประชาชนกว่าพรรคการเมืองที่เสนอนโยบายสังคมเหมือนกัน ในขณะที่นโยบายของพรรคเพื่อไทยจะเป็นไปในเชิงเศรษฐกิจมหภาค และจุดเด่นของพรรคก้าวไกลอีกประการหนึ่งที่เสนอมีความแตกต่างในความชัดเจนในอุดมการณ์ประชาธิปไตยที่

ไม่ยอมรับการรัฐประหารและนักการเมืองที่มีส่วนในการทำรัฐประหารที่สร้างความเสียหายต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมมาตลอดเวลาหลายทศวรรษ รวมทั้งแสดงออกโดยการพูดว่าเป็นพรรคที่พูดแล้วทำอย่างตรงไปตรงมา ไม่ตระบัดสัตย์ ซึ่งสอดคล้องกับหลักพุทธธรรมสุจริต 3 ได้แก่ วชิสุจริต กายสุจริต และมโนสุจริต (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2559) ทำให้ตรงใจประชาชนวัยหนุ่มสาวและผู้ที่มียุคสมัยใหม่ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย พรรคก้าวไกลจึงกลายเป็นตัวแทนแนวคิดและอุดมการณ์ ทำให้เพิ่มฐานเสียงให้การสนับสนุนที่แข็งแกร่งในหมู่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนหนุ่มสาวรุ่นใหม่ และผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรก ที่มีอายุ 42 ปี และต่ำกว่าซึ่งมีจำนวนประมาณครึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

วิธีการสื่อสาร

การสื่อสารทางการเมืองเป็นกระบวนการที่ความคิดเห็นสาธารณะ ซึ่งเป็นพื้นที่อิสระระหว่างองค์กรตัวแทนพรรคการเมือง นักการเมืองและชีวิตทางสังคมที่สร้างความสัมพันธ์กับการเมือง (Political Area) อีกนัยหนึ่ง การสื่อสารทางการเมืองเป็นการเปลี่ยนผ่านข้อมูลทางการเมืองที่มีเจตนาจากผู้ส่งไปยังผู้รับ โดยมีจุดประสงค์ในการนำผู้รับไปสู่ทิศทางที่เป็นเป้าหมายของผู้ส่งสาร ซึ่งการสื่อสารทางการเมืองที่ควรดำเนินการมีดังต่อไปนี้ (Öztürk, 2017)

1. การสื่อสารข้อความทางการเมือง
2. การเพิ่มประสิทธิภาพและการคงอยู่ของข้อความ
3. การวัดความคาดหวังของสาธารณะชน
4. เปิดช่องทางการตอบรับ
5. การสร้างความได้เปรียบต่อฝ่ายตรงข้ามทางการเมือง
6. เปิดโอกาสให้ข้อความกลายเป็นประเด็นปัจจุบัน

ดังกล่าวเป็นการสื่อสารทางการเมืองแบบปกติ แต่ถ้าต้องการให้เป็นนวัตกรรมทางการเมืองในการสื่อสารในการรณรงค์หาเสียง พรรคการเมืองและนักการเมืองมีวิธีการรณรงค์หาเสียงที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนและส่งผลให้เกิดผลลัพธ์เกินความคาดหมาย ประเด็นนี้คือตัวบ่งชี้ถึงความเป็นนวัตกรรมทางการเมือง แม้มีการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเหมือนกัน แต่แนวคิด อุดมการณ์และวิธีการไม่มีความแตกต่างจากเดิมหาใช่นวัตกรรมไม่ การเลือกตั้งที่ผ่านเมื่อเดือนพฤษภาคม 2566 พบว่าพรรคการเมือง นักการเมืองรุ่นเก่าจะให้ความสำคัญกับการหาเสียงแบบเดิม เช่น การใช้ห้วคະແນน การปราศรัย การใช้ขบวนรถแห่ การใช้สื่อหลักโทรทัศน์ วิทยุ ป้ายโฆษณา

โพสเตอร์ เอกสารแนะนำตัว และมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์บ้างแต่ไม่ให้ความสำคัญ ในขณะที่พรรคก้าวไกลและนักการเมืองรุ่นใหม่ที่เป็นคนรุ่นใหม่ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ต่ำกว่า 42 ปี ได้ใช้วิธีการหาเสียงที่แตกต่างจากที่พรรคการเมืองและนักการเมืองรุ่นเก่า โดยให้ความสำคัญกับการสื่อสารผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ในทุก Platforms เป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็น TikTok Facebook Twitter, Google, Instagram, YouTube, Line เนื่องจากใช้ต้นทุนต่ำ และเข้าถึงกลุ่มประชาชนได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง สามารถดำเนินการซ้ำได้ตลอดเวลาและสถานที่ รวมทั้งใช้หวัคะแนนตามธรรมชาติที่แนวร่วมอุดมการณ์เป็นตัวกลางในการนำเสนอโยบายการเมืองไปยังประชาชน ในขณะเดียวกันยังคงรักษาพื้นที่สื่อดั้งเดิมไว้ไม่ได้ละทิ้ง เพื่อมิให้พรรคการเมืองของคนรุ่นเก่ายึดพื้นที่สื่อแบบเดิม ๆ แต่ฝ่ายเดียว

อุปกรณ์

การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งครั้งนี้มีการใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัย เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ IPAD ที่มีความสามารถใช้เป็นช่องทางการสื่อสารนโยบายหาเสียงบนโลกการสื่อสารเสมือนจริง (Virtual Communication) ที่เป็นลักษณะการสื่อสารหลายทางพร้อมกัน (Many to Many) ทดแทนการสื่อสารทางเดียว (One to Many) เช่น วิทยูโพรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ทั้งหลาย พรรคการเมือง นักการเมืองที่มีความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy) จึงได้เปรียบในการสื่อสารนโยบายการหาเสียง ที่สำคัญอุปกรณ์การสื่อสารดิจิทัลที่ทุกคนมีสิทธิเป็นเจ้าของ พรรคการเมือง นักการเมืองที่มีความชำนาญในเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยสามารถหาแนวร่วมอุดมการณ์ได้ง่าย นโยบายของพรรคเข้าถึงกลุ่มประชาชนเป้าหมายได้สะดวก รวดเร็วและต้นทุนต่ำ ที่สำคัญจะมองข้ามไม่ได้คือแนวร่วมอุดมการณ์จึงอาสาเป็นหวัคะแนนเสียงแบบ “ธรรมชาติ” ที่สามารถรับช่วงนโยบายถ่ายทอดและส่งต่อทั้งแบบปากต่อปากและส่งผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ทุกช่องทางโดยไม่ต้องเสียค่าจ้าง จะเห็นว่าแนวคิด อุดมการณ์ และวิธีการหาเสียงที่แตกต่างตรงใจประชาชน สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย จึงทำให้ผลการเลือกตั้งของพรรคก้าวไกลได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) ทั้งแบบเขตและแบบบัญชีรายชื่อ (Party List) เกินความคาดหมาย (ไทยโพสต์, 2565) ภายใต้การเมืองใหม่ (New Politics) ที่มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารดิจิทัล เป็นเครื่องมือในกิจกรรมทางการเมือง บ้างเรียกว่าเป็นการเมืองดิจิทัล (Castells, 1997; Kellner, 1990) และเกิดปรากฏการณ์ที่การเลือกตั้งทั่วไป เมื่อ 14 พฤษภาคม 2566 มีบรรยากาศแตกต่างจากราวเลือกตั้งทั่วไป เมื่อปี พ.ศ. 2562 ที่นักการเมือง พรรคการเมืองมีการใช้เทคโนโลยีสื่อสารดิจิทัลกันอย่างแพร่หลายลดทอนประสิทธิภาพการหาหวัคะแนนเสียงที่ใช้หวัคะแนน โดยเฉพาะพรรคก้าวไกลที่ใช้

เครื่องมือสื่อสารดังกล่าวและได้รับการตอบรับจากกลุ่มเป้าหมายที่เป็นคนรุ่นใหม่และกลุ่มหัวก้าวหน้า จนได้คะแนนเสียงมาเป็นอันดับหนึ่ง

ผลลัพธ์

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งนี้ภายใต้กฎกติกาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) จำนวน 500 คน เป็น สส. แบบเขตจำนวน 400 คน และแบบบัญชีรายชื่ออีก 100 คน การเลือกตั้งครั้งนี้ มีผู้มีสิทธิราว 40 ล้านคนหรือ 75.71 % ของผู้มีสิทธิทั้งหมด มีพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครในการเลือกตั้ง 67 พรรค และคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ประกาศรับรองสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) ครบ 500 คน (BBC NEWS, 2023) ดังนี้ พรรคก้าวไกลได้จำนวนสส. 151 คน เป็น สส. แบบแบ่งเขต 112 คน แบบบัญชีรายชื่อ 39 คน พรรคเพื่อไทยได้ สส. 141 คน เป็นแบบแบ่งเขต 112 คน แบบบัญชีรายชื่อ 29 คน พรรคภูมิใจไทยได้ สส. 71 คน เป็นแบบแบ่งเขต 68 คน แบบบัญชีรายชื่อ 3 คน พรรคพลังประชารัฐ 40 คน เป็นแบบแบ่งเขต 39 คน แบบบัญชีรายชื่อ 1 คน พรรครวมไทยสร้างชาติ 36 คน เป็นแบบแบ่งเขต 23 คน แบบบัญชีรายชื่อ 13 คน พรรคประชาธิปัตย์ได้ สส. 25 คน เป็น สส. แบบแบ่งเขต 22 คน แบบบัญชีรายชื่อ 3 คน พรรคชาติไทยพัฒนาได้ สส. 10 คน เป็น สส. แบบแบ่งเขต 9 คน แบบบัญชีรายชื่อ 1 คน ส่วนพรรคอื่น เช่น พรรคประชาชาติ พรรคไทยสร้างไทย พรรคเพื่อไทยรวมพลัง พรรคชาติพัฒนากล้า พรรคเสรีรวมไทยได้ สส. ต่ำสิบคน จะเห็นว่าพรรคก้าวไกลได้คะแนนเสียงมากเป็นอันดับหนึ่ง และเมื่อเปรียบเทียบกับผลการเลือกตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2562 พรรคก้าวไกล (ขณะนั้นคือพรรคอนาคตใหม่) ได้ สส. 81 คน ปฏิเสธมิได้ว่าการที่พรรคก้าวไกลได้คะแนน สส. มาอันดับหนึ่งเป็นผลมาจากความแตกต่างในแนวคิด นโยบาย อุดมการณ์ วิธีการในการหาเสียงด้วยอุปกรณ์สื่อสารที่เป็นเทคโนโลยีสื่อสารแบบดิจิทัล ถือเป็นนวัตกรรมทางการเมืองที่มีการใช้ในการเลือกตั้งครั้งนี้ สามารถเอาชนะคู่แข่งแบบถล่มทลายและเกินความคาดหมาย แม้แต่พรรคก้าวไกลเองยังคาดไม่ถึง ด้วยกลยุทธ์การหาเสียงที่แตกต่างจากพรรคการเมืองอื่น โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ในหลายรูปแบบ เช่น ตี๊กต็อก (Tik Tok) เฟซบุ๊ก (Facebook) ยูทูบ (YouTube) ฯลฯ เป็นเครื่องมือใหม่ในการหาเสียงเลือกตั้ง และมีผู้บริโภครสชาติที่เป็นกลุ่มคนที่ชื่นชอบพรรคก้าวไกล ผู้สมัครของพรรคก้าวไกล (Fan Club) ช่วยสร้างเนื้อหา (Content) การรณรงค์หาเสียง และช่วยกระจายข้อมูลข่าวสารเป็นทอด ๆ สู่ประชาชนวงกว้าง

สรุป

การเลือกตั้งทั่วไปเมื่อ 14 พฤษภาคม 2566 เป็นการเลือกตั้งครั้งที่ 2 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งการเลือกตั้งที่เสรีและยุติธรรมโดยมีการเลือกตั้งเป็นไปตามวาระถือเป็นเงื่อนไขขั้นต่ำของการเมืองระบอบประชาธิปไตย การเลือกตั้งจึงถูกใช้เป็นการวัดความมั่นคงของระบอบประชาธิปไตยในสังคม และตามมาตรฐานภายนอกที่องค์การระหว่างประเทศใช้ความเป็นประชาธิปไตยเป็นดัชนีวัดความมีธรรมาภิบาล (Good Governance) ที่กำหนดเป็นมาตรวัด ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) และระบบกฎหมายที่ยึดหลักนิติธรรม (Rule of Law) กระนั้นการเลือกตั้งมิใช่จะเป็นกระบวนการที่จะเป็นหลักประกันว่าประเทศมีความเป็นประชาธิปไตยเสมอไป ถ้าการเลือกตั้งนั้นมิได้เกิดขึ้นโดยเสรีและยุติธรรม รวมทั้งมิให้มีการตัวเลือกมากกว่าหนึ่งตัวเลือก

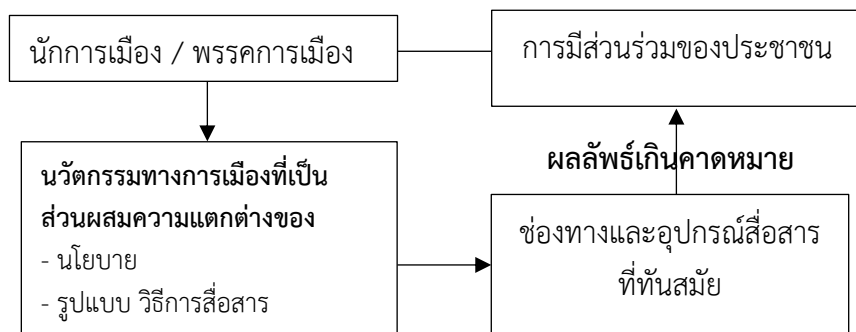
ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้มีการพรรคก้าวไกลได้ใช้นวัตกรรมทางการเมืองในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารสังคมออนไลน์ในทุกรูปแบบที่มีใช้กันในสังคม เช่น ดิจิตอล เฟสบุ๊ก ยูทูบ โลก ไลน์ ภูเก็ต ฯลฯ และให้ผู้บริโภคสื่อโดยเฉพาะผู้ที่เป็นแนวร่วมทางการเมืองมีส่วนร่วมในการสร้างกิจกรรมการรณรงค์หาเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ มีการแชร์โพสต์ทำให้ข้อมูลข่าวสารการหาเสียงของพรรคและผู้สมัครเข้าถึงประชาชนที่เร็วและกว้างขวาง โดยไม่ต้องใช้เงินซื้อเสียงผ่านห้วคະแนน เน้นย้ำผลงานในฐานะฝ่ายค้านที่ผ่านมา ในขณะที่พรรคการเมืองอื่นยังคงให้ความสำคัญกับการหาเสียงโดยใช้ห้วคະแนน รวมทั้งคิดเนื้อหาและประดิษฐ์นวัตกรรมทางการเมืองด้วยแนวคิด นโยบาย อุดมการณ์ ที่แตกต่างจากพรรคการเมืองและนักการเมืองรุ่นเก่า มีวิธีการนำเสนอต่อประชาชนที่ไม่เหมือนวิธีการและรูปแบบเดิม ๆ ในขณะเดียวกันยังมีการใช้อุปกรณ์การสื่อสารที่เชื่อมโยงถึงกันในการเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงและสื่อสารกับประชาชน กล่าวได้ว่า นวัตกรรมทางการเมืองในการรณรงค์หาเสียงในครั้งนี้เป็นการผสมผสานกันอย่างลงตัวในสามส่วน ได้แก่ การคิดประดิษฐ์แนวคิดนโยบายและอุดมการณ์ที่แตกต่าง ที่ทำให้ประชาชนสัมผัสได้ง่ายและตรงกับใจประชาชนโดยเฉพาะปัญหาการทุจริตและปัญหาสังคม และมีวิธีการที่แตกต่างในการสื่อสารนโยบายสาธารณะ รวมทั้งใช้อุปกรณ์การสื่อสารที่ทันสมัยสามารถนำเนื้อหาไปสู่ประชาชนอย่างกว้างขวางหลากหลายและรวดเร็ว และดึงดูดผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้เข้าสู่แนวทางทางการเมืองของตนเอง ทำให้ผู้สมัครของพรรคก้าวไกลได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 151 คน

มากเป็นอันดับหนึ่งเกินความคาดหมายที่ พรรคประเมนไว้แต่แรก สร้างความฉงนสงสัยให้กับพรรคการเมืองคู่แข่งไปตาม ๆ กัน

องค์ความรู้ใหม่

นวัตกรรมทางการเมืองที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทั่วไปในครั้งนี้ สามารถสรุปเป็นตัวแบบนวัตกรรมทางการเมืองของพรรคก้าวไกล ที่พรรคการเมืองอื่นสามารถนำไปปรับใช้ได้ กล่าวคือ นักการเมือง พรรคการเมืองควรตั้งสมมุติฐานเบื้องต้นว่า ต้องคิดออกแบบนโยบายสาธารณะ รูปแบบและวิธีการนำเสนอนโยบายที่แตกต่าง โดยส่งผ่านช่องทางการสื่อสารที่ใช้อุปกรณ์สื่อสารทันสมัยเพื่อนำข้อมูลสื่อสารนโยบายสาธารณะเข้าถึงประชาชนได้เป็นวงกว้างครอบคลุมประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็วและหลากหลาย ซึ่งมีกระบวนการ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กระบวนการนวัตกรรมทางการเมือง

เอกสารอ้างอิง

ไทยโพสต์. (2565). *ชนลูกชู้! พิธาบอก 'ก้าวไกล' ไม่ตั้งเป้า ส.ส.แต่ขอมากกว่าที่ผ่านมาและมีทุกภูมิภาค*. สืบค้น 19 กันยายน 2566, จาก <https://www.thaipost.net/politics-news/216976/>

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2559). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์* (พิมพ์ครั้งที่ 34). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ผลิธัมม.

สำนักข่าวอิศรา. (2565). *'ก้าวไกล' ชู 23 นโยบายปราบโกง พุ่งเป้ารื้อระบบ 'ราชการ - ตำรวจ'*. สืบค้น 24 ตุลาคม 2566, จาก <https://www.isranews.org/article/isranews-short-news/114313-isranews-970.html>

- หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ. (2020). พรรคก้าวไกล : ทีม-พิธีาประกาศสานต่ออุดมการณ์อนาคตใหม่ นำทีม 55 ส.ส. ย้าย “บ้านใหม่ หัวใจเดิม. สืบค้น 19 กันยายน 2566, จาก <https://www.bbc.com/thai/51788851>
- Arici, A. (2015). Political communication in new media era: *Research into social media performances of political parties and political party leaders. Marketing and Marketing Studies Journal*, 15,49-67.
- Aziz, A. (2003). *Political communication*. Ankara: Nobel Publishing.
- Barker, A. (2002). *Alchemy of innovation* (trans. A. Kardam). İstanbul: Mess Pres.
- BBC NEWS. (2023). เลือกตั้ง 2566 : สรุปนโยบายหาเสียง 9 พรรคหลัก ก่อนเลือกตั้ง 14 พ.ค. สืบค้น 24 ตุลาคม 2566, จาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-65307789>
- BBC NEWS. (2023). ผลเลือกตั้ง 2566 : กกต. ประกาศรับรอง ส.ส. ครบทั้งสภา 500 คน. สืบค้น 19 กันยายน 2566, จาก <https://www.bbc.com/thai/articles/c3g79jd8qj1o>
- Binder, L. (1978). *The Study of the Middle East*. New York: Van Nostrand Rienhold Company.
- Castells, M. (1997). *The power of identity*. Oxford, UK: Blackwell.
- Cogburn D. L., Espinoza F. K. (2011). From networked nominee to networked nation: Examining the impact of Web 2.0 and social media on political participation and civic engagement in the 2008 Obama campaign. *Journal of Political Marketing*, 10(1-2), 189-213.
- Dahl, R.A. (1971). *Political Opposition in Western Democracies*. New Haven: Yale. University Press.
- Diamond, L. (1999). *Development Democracy: Toward Consolidation*. Baltimore: The John Hopkins University Press.
- Hobbes, T. (1651). *Leviathan, Renaissance Editions*. Oregon: The University of Oregon.
- Kellner, D. (1990). *Television and the crisis of democracy*. Boulder, CO: Westview.

- Kılıçaslan, E. (2008). *Political communication: Ideology and media relations*. Istanbul: Kriter Publishing.
- Kreiss D. (2012). *Taking our country back: The crafting of networked politics from Howard Dean to Barack Obama*. Oxford: Oxford University Press.
- Market Think. (2023). รู้จักกับ User Generated Content กลยุทธ์ที่มีส่วนช่วยให้ ก้าวไกล “ชนะ” การเลือกตั้ง. สืบค้น 24 ตุลาคม 2566, จาก <https://www.markettthink.co/40813>
- Meriç, Ö. (2017). A literature review on online political communication. *Selçuk Communication*, 9(4), 25-39.
- Michels, A. (2011). Innovations in Democratic Governance: How Does Citizen Participation Contribute to a Better Democracy? *International Review of Administrative Sciences*, 77(2), 275-293.
- O'Donnell, G. A. & Schmitter, P. C. (1986). *Transitions from Authoritarian Rule: Tentative Conclusions About Uncertain Democracies*, Baltimore, MD: Johns Hopkins University.
- Öztürk, B. (2015). *Use of printed media as a political communication actor: analysis of newspaper headlines in parliamentary elections dated 7 june 2015*. Doctoral Dissertation: Gazi University Institute of Social Sciences.
- Putnam, R. (2000). *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*. New York: Simon & Schuster.
- Sartori, G. (1976). *Liberty and Law*, Menlo Park, California, Institute for Humane. Cambridge: Cambridge University Press.
- Smith, G. (2009). *Democratic Innovations: Designing Institutions for Citizen Participation*. Cambridge: Cambridge University Press.
- The Nation. (2023). *Six parties embrace innovation as key tool to move Thailand forward*. Retrieved 24 September 2023, from <https://www.nationthailand.com/thailand/politics/40027193>.

- Umeh, G. F. (2021). The Social Contracts of Thomas Hobbes and John Locke: A Comparative Analysis, Retrieved 24 October 2023, from <https://acjol.org/index.php/ajap/article/view/1335/1310>.
- Uztuğ, F. (2007). *Political communication management*. Istanbul: MediaCat
- Yazıcı, S. (2018). Innovation competition and state. *Turkish Studies*, 13,67-86.